

ГАЗЭТА ВЫХОДЗІЦЬ РАЗ У ТЫДЕНЬ — ЦАНА 50 Н. ФЭН.

LE JOURNAL BIÉLORUSSIE
LA PATRIE*DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND“THE BELORUSSIAN NEWSPAPER
„THE FATHERLAND“

1-2 (585-586)

Праваслаўны Каляды 1962 г.

ГОД ВЫДАННЯ 16

Божай Міласцій

Свяшчэнны Сабор Япіскатау Беларускае Аўтакефальнае
Праваслаўнае Царквы на Чужыне

да ўсячэснага духавенства, працадобнага манаства, і ўсіх Богалюбных вернікаў
нашых на чужыне й на бацька ўшчыне праўывающих

КАЛЯДНАЕ ПАСЛАНЬНЕ

«НАРОДЖАНЫ ад Дзевы, Божа,
памілуй нас» (Калядная Сыціхіра).

УЛЮБЛЕНЫЕ ДЗЕЦІ НАШЫЯ!

Вялікі прарок Давід усклікнуў:
«Уваходзіце ў брамы Госпада з натх-
нёнымі сэрцамі, у панадворкі Яго з
песьнямі хвалі! Дзякуюці Яму, слаў-
це імя Ягона! Бо добры ёсьце Гос-
пад; вечная Ласка Яго, і вернасць
з роду ў род!» (Іс. 100, 4-5).

Запрауды, верны Госпад з роду ў
род, і Ласка Ягона да Нябесаў сягае!
Бо, вось, споніў ён абыянье Свай:—
сырд ціхае Ночы ў цемры грахойнае
ўсяго съвету зазвязала на небе Зорка
Віфлеемская! Бог Праведны НАРА-
ДЗІЎСЯ! Зышоў зь Нябесаў Адзіна-
родны Сын Божы, Ісус Хрыстос, Спас
наш, на зямлю, стаўся Чалавекам! Як
Сонейка яснае з вышыні ў Усходу
зазвязаў ён Боскім Святылом Свай п-
ўсім съвеце. Бясплодная пустыня па-
ганская зацвіла цудоўнымі краскамі
Веры, Любові й Надзеі. На высахлых,
амярцвельных нівах душаў і сэрцаў
людзіх пасяклі жыццядайныя ручай
Любові й Ласкі Божае! «Замест
цярноўніка началі ўзрастасць строй-
ныя кіпарысы, замест крапів — мір-
ты» (Іс. 55, 13). Пустынныя месцы па-
крыліся Дамамі Божымі — Цэрквамі,
у якіх, як у брамах Госпада, падоб-
на съпеву птушак вясенних, прымі-
раных з Богам людзі запяялі песні
хвалы Народжаному Боскаму Дзіцят-
ку, Спасу нашаму!

Бясконцая тайна Прамудрасці й
Любові Усявішнага выявілася, ста-
лася! Бог, як Чалавек, зявіўся, на-
радзіўся ад Прачыстае Дзевы ў Віф-
лееме. Зявіўся, каб нас, людзей ась-
вяціць, абнавіць, зрабіць дзяціні Сва-
імі, падніць да вышыні Нябесных,
адчыніць нам дзіверы Раю! Радасць
навымоўная на Небе й на зямлі! І Ан-
гелы съвятыя запяялі перед Віфле-
емскімі паstryramі свой гімн цудоўны:

«Слава на вышыніх Богу, і на зямлі
мир людзям добрае волі!» (Лк. 2, 14).

Так, Хрыстос, Бог і Спас наш, пры-
нёс нам з Неба мір-супакой, як ас-
нову Царства Божага на зямлі. Цар-
ства ўзаемнае пасаны ў любові, ра-
дасці ў шчасці. І ад таго часу,
праз вякі, ён, Бог Прадвечны, пры-
памінае нам аб гэтым штогоду Свайю
Любою, Ласкай і Сваймі Цудамі. За-
прауды, у гэты Святыя Вечар усе лю-
дзі добрае волі адчуваюць Ягоную
прысутнасць між сабою, душамі сва-
імі, бачаць Яго, і цуды творацца: лю-
дзі забываюць на ўсе свае турботы й
клопаты, крӯ́ды й болі, бо ля ўс-
ляді Дзіцятка душамі сваімі злучаю-
ца зь Ім, Прадвечным Богам, крыні-
цяю міру-супакою, радасці ў шчасці
услéбаймальнае любові ў выбы-
нас, у нашых сэрцах, і здабываеща

ён не варожасцяй і зброяй, а лю-
бою.

Вось гэтага Божага міру-супакою
мы ўжадаем усім вам у часе съвятых
дзён РАСТВА ХРЫСТОВАГА. Няхай
у сэрцах і душах вашых гучада у гэ-
тыя слáўныя дні слова Ангелаў съвя-
тых, як натхнёная гармонія Нябесаў,
як съватло Зоркі Віфлеемскае, ясь-
ляў Дзіцятка, як асьвячаючая нас
Ласка Божая, што прыносіць нам за-
праудны супакой, задавалену, нат-
хнену, радасць незямную. І няхай



ку, Богу й Спасу нашаму, разам з гэтыя радасці стала праўывае з вами, і ўсклікаем: НАРОДЖАНЫ ад

Ангеламі съвятымі, і напаўнемся ра-
даснай надзеяй на перамогу міру-су-
пакою Божага на зямлі, на вызвален-
ніе нашага шматпакутнага народу з

бязбожнага няволі.

Нажаль, зло ўсё яшчэ пануе на
землі. Варожасць ўсё яшчэ цвіце.
Людзі ў бальшыні блудзяцца па фаль-
шывых шляхах. Яны хочуць асяг-
нуць міру-супакой шляхам войнай і
крайві, жалезам і вагнём. Съляпні-
цы! Но гэта ня щлях Князя міру-

супакою, Хрыста, а шлях злога духа
дзеля агульнага зынішчэння. Таму
гэта ня той міру-супакой, які абвесь-
цілі Ангелы ў Ціхую Святыю Ноч.

Міру-супакой Божы, як аснова Вала-
дарства Божага на зямлі, у сярэдзіне
Нашае Архіпастырскае багаславен-
ніе, усёбаймальнае любові ў выбы-
нас, у нашых сэрцах, і здабываеща

ства, і ўсклікаем: НАРОДЖАНЫ ад
Дзевы, Божа, памілуй нас!

Ласка ў міру Госпада нашага Ісуса
Хрыста, Любоў Бога й Айца, і Пры-
частьце Святоагу Духа няхай будзе з
усімі вами. АМИНЬ.

СЪМІРЭННЫ АРХІЯПІСКАП
СЯРГЕЙ

Галава Свяшчэннага Сабору
Япіскапаў Беларускае Аўтакефальнае

Праваслаўнае Царквы

СЪМІРЭННЫ АРХІЯПІСКАП
ВАСІЛЬ

Сакратар Свяшчэннага Сабору
Япіскапаў БАПЦ на Чужыне

Дана Году Божага 1961

месяца сънежня

Аўстралія-Амерыка.

ваць існаванье савецкага каляніяліз-
му й імпрыялізму. Але — лепш позна-
чымся ніколі.

Сыльверджанье існаванья савецкага
каляніялізму няхўліна ставіць но-
вую праблему, якая характэрны заснавану
нашую эпоху: праблему асуджэння й
ліквідацыі гэтага каляніялізму. У гэты
плошчы Захад і ўвесі некамуністычны
съвет зрабіў яшчэ вельмі мала. Ад-
нак апошнім часам і тут робяцца пер-
шыя крокі. «Бацькаўшчына» стараецца
свасачасовы інфармаваць сваі чытальні
аб заўажаных зрухах у гэтай справе.
Прыгледае тут яшчэ раз выступілі-
не прэзыдэнта Задзіночаных Штатаў
Амэрыкі. Кондыды перад Генэральнаі
Асамблей АЗН; мэмарандум амэрыкан-
скай делегацыі ў АЗН, спынчыца
«рысьвечены савецкаму каляніялізму»;
выступіліне на Генэральнаі Асамблей
АЗН з выкрыццем савецкага каляні-
ялізму й імпрыялізму прэм'ера Канады
Дыфэнбэйкэра, прэм'ера Англіі Макмі-
ліяна, прэм'ера Аўстраліі Мэнзіса і ін-
шых; неаднаразовыя выказваныні на
этую тэму прэзыдэнта Францыі дэ Го-
ля; асуджэнне й дамаганы разгляду съ-
летніга Інтэрнацыональнага Кангрэсу
у пытаць палітычнай вайны саветаў,
што адбываўся юдаўна ў Рыме.

Найлепшым формам для разгляду,
асуджэння й пастаноўкі пытання аб
далейшым лёссе бальшавіцкага каляні-
ялінага анахранізму звязлівца, бяз-
умоўна, Арганізацыя Задзіночаных Наций.
Статут гэтай арганізацыі заба-
візвае яе ўсякім даступнымі шляхамі
спрыяць эманыпацыі ўсіх каляніяль-
ных і залежных народаў і дасягненню
іхнай поўнай незалежнасці. Масква
спрытна выкарысталі гэтае палажэнне
і зделала правесы ў гэтай справе ў
АЗН шраг аднабаковых, антызахоўных
рэзонацыяў, мабілізуочы гэтым гра-
мадскую думку маладых народаў съве-
ту супраць Захаду ды маскую свае
ўласныя грахі. Можна без перабо-
шанья сказаць, што дасюль гэтая ін-
цыятыва Масквы ёй аплацілася. Апла-
цілася таму, што ейныя разлікі на тое,
што Захад ня здолеў сваечасова зары-
нізаць адваждынага контрудару, апо-
рудаўся.

Ужо на працягу некалькіх год АЗН
найблізь сваіх выслікаў прыкладае да
ліквідацыі рэштак заходнія калянія-
лізму ды некаторых трагічных вынікаў
непадрыхтаванай дэкалянізацыі. Бяру-
чы агулам, маральны аўтарытэт гэтай
арганізацыі меў вялікі ўплыў на тое,
што на працягу апошніх год дзесяці
народаў Азіі й Афрыкі сталі на шлях
незалежнага дзяржавнага ўладальніка. У
той-же час вялізарная камуністычна
імпрыя з толькі ляжыць някранутай,
але ўвесі час пашырае свае граніцы. І
гэта Арганізацыю Задзіночаных Наций
у як быцдам зусім на цікавіць! Як
быцдам яна створаная для выконван-
ня толькі нейкай аднабаковай місіі. Ня
гледзячы на разгар дэкалянізацыінага
працэсу, дасюль на форуме Генэраль-
нага съезду на 2-ой бачыне)

Сталінізм 30-х гадоў у Беларусі

(Працяг)

Заданыне камуністычнае пралаганды аўтаматычна з прычыны аршту аўтара, не зважаючи на іхны зьмест. Іншыя былі сканфіскаваныя, як неадпаведныя эпосе калектывізацыі сельскай гаспадаркі і стаўлінскіх піцігодак. У храстамых для чытаньня забаранялася падаваць прыклады аднасабобовых гаспадарак пасёлкаўцаў ці хутаранаў, карысташа задачкамі з жыццю аднасабобовых гаспадарак. Арытметычныя задачы настаўнікі павінны былі выдумыць самі з жыццю калгасаў, гандлю кааператыўных магазынau. Пры гэтым у задачах пазінныя былі фігураваць калгасныя прадукты толькі высокасякавасці, а жывёла толькі адкормлсная. То самае ў дачыненіі да кааператыўнага гандлю: трэба было падаць толькі такія прыклады, што пацьвярдзялі-б перавагу кааператыўнага гандлю над прыватным. Некаторыя настаўнікі асабліва на праўніці, як ўведзеныя ў тонкасці гэтае савецкіх падразніц, але арыштоўваліся за гэткім, прыкладам, скazy ў дыктоўцы: «На луже паслыся тры худыя карозы калгасу». Усё адбівалася, бяспречна, на цікільныя працы. Аднак, настаўнікі месні адказвалі за нястачу школьніх падручнікаў, чымся за карыстаньне падручнікамі «ідэялягічна ня выпрыманымі».

(Працяг будзе)

Засяленыне Беларусі ў съятле новых археалягічных дадзеных

Адносна засяленыня тэрыторыі Беларусі Славянамі з даёніх часоў існавалі й існуюць розныя пагляды і разыходжанні. Такія моваведы ё археалёгі, як А. Шахматав, А. Сабалеўскі, Е. Карскі, К. Буга ё А. Сыпцін, уважалі, што тэрыторыя Беларусі парадунальна нядаўна, у канцы I тысячагодзіння н. э., сталася заселеніе Славянамі. Раней тут жылі балтыцкія народы, пасяленыя якіх можна было сустрэць навет ў XI-XIII стагодзідзях. Акадэмік А. Шахматав даўдзіў, што на тэрыторыі Беларусі раней жылі навет Ляхі ці Палікі. Савецкія гісторыкі ў вясноўным былі адкінулі гэту балтыцкую тэорыю, уважаючы з свайго боку, што тэрыторыя Беларусі зь сіх часоў была заселеная Славянамі, г.зн. што крывічы, дрыгвічы й радзімічы зьяўляліся быццам-бы аўтахтонным насельніцтвам Беларусі. Апошняя тэорыя была пануючай асабліва на перадоме 1940-1950 гадоў, калі ў савецкай гісторыяграфіі павалала тэндэнцыя ўсплаўленыя старожытнай апрычонасці ўсходніх Славянін.

Аднак апошнім часам бальшыня савецкіх гісторыкаў і археалёгаў, у тым ліку ўсёй археалёгі П. Трэціякоў, усё больш і больш схіляюцца да прызначэння ўспоміненай балыцкіх тэорыяў. На аснове аналізу археалягічнага матарыялу яны прыходзяць да выяснаву, што так званая культура «штырхаванай» керамікі, якая стаілася быццам-бы заселеніем Славянамі ў I тысячагодзідзі да н. э. Праўда, некаторыя савецкія гісторыкі адхіляюць і гэту гіпотэзу, схіляючыся да думкі, што прынашыў крывічы прыбыць на тэрыторыю Беларусі не з Поўдня, а з Захаду, з Віслабускага міжрэгіёна ці першапачатковага рассяленыя ўсіх Славянін (вэнэдаў).

Разам з гэтым адначасна бальшыня савецкіх гісторыкаў і археалёгаў, у тым ліку ўсёй археалёгі П. Трэціякоў, усё больш і больш схіляюцца да думкі, што прынашыў крывічы прыбыць на тэрыторыю Беларусі не з Поўдня, а з Захаду, з Віслабускага міжрэгіёна ці першапачатковага рассяленыя ўсіх Славянін (вэнэдаў).

Услед за ведамым археалёгам А. Сыпцінам даўтія ў прадаўгаватыя курганы памылкова ўважаліся быццам-бы балыцкага паходжаныя, канкрэтна летувіскага з начынай меры ўзмоўленія сваю абаронную магутнасць, занядбаную падчас урадавання былага прэзыдэнта Айзенгаўра. Астаенца тады надзеіца, што ўслед за ўмацаваннем матарыяльнае магутнасці Амерыкі, як найважнейшае абароннае сілы вольнага съвету, прыбылі ў сфермульяванне новаса палітычнае канцепцыі, якая загарантую вольнаму съвету патрэбную ўстойлівасць перад наступнам камуністычнымі сіламі.

Адносна дасягненьне вольнага съвету ў мінулым годзе з'яўляецца ачавідным дыспрочытнім. Гэта тое, што народы вольнага съвету, часта зусім незалежна ад палітыкі сваіх урадаў, што раз глыбей начали разумець усю велич загрозы камуністычнай небяспекі і ўсеведамляць канечнасць супрацьбарони пе-рад ёй. З начынім гэтае съяздамасці і наважанасці ператрываць усе выпрабаваны аж да поўнае перамогі і юнітэты над нязвольніцтвам і ўваходзяць вольныя народы съвету ў Новы 1932 Год.

Язэп Карапеўскі

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны славяна гэтым курганамі. Да съездавання больш-менш толькі курганы Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны. Крывіцкія курганы Неманіччыны юшчэ не дасъедаваліся, хоць павярхунае іхнае апісаніне было зроблена раней. Спасірод курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

На аснове аналізу крывіцкіх курганоў Пскоўшчыны, Полаччыны і Смаленшчыны, Полаччыны, а таксама ўсіх курганоў Неманіччыны якраз знаходзіцца многа вельмі даўгіх ці хранялігічнае магутнасці перад наступнам камуністычнымі сіламі.

Чатырохтомнік беларускіх народных песьняў...

(Заканчэнне з 5-ай бачыны)

вэранс у бок 3-ай савецкай нацыянальной рэспублікі, тут ні знайдзеш, навет, самых скромных і сціплых ведаў аб тых асаблівасцях. Наадварот, іх імкнуніца завуальваюць, прыглушыць, ці на-караваць пошуки зацікаўленых ізоў-жа да «братніх вытокаў». Гэтак, напрыклад, «шкадуючы» аб тым, што раней існаваў погляд, нібыта беларускі народ не стварыў свайгі гістарычнай пазіцыі, Кабашнікаў становіща ў позу аба-роны сапраўднасці, сцвярджае, што гістарычна беларусская песьня існуе, як існуе і беларускі народны эпос, але... Але, нааджаліся яны «пад вялікім улікам былінага (чытай вілікарасей-скага) эпосу», «мелі моцны ўпльыў рус-кай гістарычнай пазіцыі». Казачка пра белага бычка ідзе ізоўнада пачатку. Кабашнікаў яшчэ пры тым цалкам сам пагаджае, што беларускі народ **ніколі не меў свайгі дзяржаўнасці**.

Савецкія крэтыкі бандца гаварыць голаса і аб самых, чыста музычных асаблівасцях беларускай песьніасці. Іх імкнуніца дакладна і яскрава не выяўляюць. Толькі акре́сленым, съведамымі мэтамі, заднія думка можна раслумачыць прынцып размъязчыння песьненых запісаў у апошнім чатырохтомным выданні. Здавалася-б, што такая салідная, капитальная праца, павінна была пачынацца з той песьненасці, якая дае найбольш перакананы ўзоры старавечнага песьненага складання, характеристычных і арыгінальных прыёмаў, спосабаў і традыцый. Такім най-ціннейшым матар'ям зьяўляюцца **сезонна-абрадавыя, календарныя песьні**. У прадмове, на словах, вынаенца іх старадаўнасць паходжаныя, адна та-кія плянунца паказаць толькі ў вапошніх тамох, ні ў першым, ні ў другім томе, што ўжо выйшли, іх німа. Таксама чынам усё выданье не мае асновы, фундамэнту. У той самы час, раней за грунтуюную календарную песьні, зъмя-шчающа песьні салдацкія, батрацкія, прымацкія, іншакі, такія песьні адыходнікаў, якія ў значайнай меры, пад іншароднымі ўпльвамі і ўздзейванні-мі, гублялі сваю харатастру будаванія. Ясна, што выдаўцаў ў першую чаргу зацікаўлены паказаць **«агульныя рысы»**. Можна быць пэўным, што тут віна ляжыць цалкам на выдаўцаў, бо Р. Шырма, як музыка, на сваю думку зрабіць такога «плянавання» не пали-чы-бы мэтагодным. Мала таго, — у прадмове ідзе лінія на шыльманаванне, дыскрыдытаванне сезона-абрадавых песьненых цыкліяў, запённенне ў тым, што роля абраду сярод беларускага на-роду гублялася, сувязь песьняў з абра-дамі зынкала, яны, нібыта, ператва-раліся ў гуліні моладзі і дзіцяці, вы-ключаліся з рэлігійнага культа. Падобнае хлусьлівае разважанье лёгка адкіда-еца беражлівым захоўваннем і шы-рокім распавя袖дзянінем абрадовых песьняў і ціпер, у Савецкай Беларусі, на гледзячы на шматлікія перапоны і рагаткі, якія ставіць ім савецкага юла.

Наагул з аргументаваным сваі, да-лекіх ад прафесій, выснаваў, Кабашнікаў не церамоніцца. Ён робіць зноскі на жа-ролы, што ні маюць з запісамі Шырмы нічога супольнага: на беларускія народ-ные і розвалоційныя песьні, укладзенны ў зборнік камуністам Любаманам, на расейскія выданыя аб народнай твор-часці, гэтак званага «Севера-западнага края», на кніжку Шына, на выданыя Акадэміі Навук (перад вайной). Асабліва знамянальныя спасылкі на Партархію ЦК КПБ, уся праца якога складаецца з фэбрыйскай розных, патрональных дзея-калькочнікі хвалішывак. Вось дзе шукаюцца, аказваеца, ведамкі аб аса-блівасцях музычнай мовы беларускай песьні.

Застаецца толькі пашкадавацца савец-кіх музыказнаўцаў, дасыледчыкаў і крытыкаў. За ўсе савецкія часы ніхто з іх гэтак і не адзінкаўся выказацца прадудзівым выснаваў пра нацыянальную адрозненіем рысы і элементы беларускага песьненага фальклёру.

Хрэсцінныя песьні, супроцес усялякай лёгкі, раптам змешчаныя паміж раз-дзелаў лірочных песьняў (пасля раз-дзелу: недабраная пара і перад раз-дзелам: сіроцікі). Адраваныя ад свайго агульнага цыклу сімейна-абрадавых песьнінду, яны самі выглядаюць сіротамі, губляюцца, страчваюцца і вонкава і нутром сваю харатаструніца: у той час, калі раздзел хрэсцінных песьняў адзін з старажытных і разам із іншымі сімейна-абрадавымі (вясельными ха-турными) зьяўляеца яскравым узорам беларускага песьненага будаванія. Толькі поўнай неразумнасцю ці злюю во-ляю можна раслумачыць падобныя дзеяньні выдаўцаў. Рэдакцыйная ка-легія, складзеная выдаўцтвам з палі-тичнай падкаваныя і правераных лю-дзей (Глебка, Казека, Цытовіч) у пар-тых інтарсах зусім абыходзіць па-ницы ці ахрысьбінах, як аўтарами разнічнага ахрысьбіна, якімі зьяўляюцца іхнія песьні. Адзін з гэтых радкоў змаймае і, пад магчымасці, зай-мае такім цікавішым пітальнем і ўжо мае вельмі яскравыя прыклады вернасці чыста беларускім прыёмам будаванія і народнага выкананія. Нажаль, таксама дасыледаваны і гутарка аўтам магчымыя толькі за межамі Савецкай Беларусі.

У канцы другога тому прыведзены колькі песьняў з раздзелу: «песьні на-всі і змаганьня». Такіх у Шырмы знойдзіся ўсяго пяць штук. Ужо адна гэтая акалінасць дакладна сіветчыць аб «глыбіні» таго рэвалюцыйна-парты-нага ўпльбу РСДРП, пра які гэтак «натхнёна» ў прадмове кажа Кабашні-каў. Хлусьлівыя слова адно, а вось практика паказвае іншае. Зусім ясна і без прагляду гэтага «шырокага раздзелу», які будзе тут тэксты і музычны змест песьні. Нічога супольнага з беларускім народным песьні ён, звычайна, не мае. Але тут мы напаткалі свай-го роду сінансію. Як кожа рэдакцыйная заўвага да песьняў няволі і змага-нія, дзіве апошнія песьні (зь пішоў) ахрысьбіннага зместу, аказваеца-ца, спыняюцца на маты «**касьцельных мэлдыяў**»: — «каб усыпіць пільнасць панской паліції». Сапраўды вясёлы па-радок. Вось і гавары пасля таго аўтам савецкіх песьнін рэлігійных матываў сярод народу. Ці ня выходзе наадварот, што

у нумары 9-ым, ад 9-га лістапада 1919 г. піша аў гэтай падзеі, у засцемцы «Беларускай арміі», гэтак:

«У пятніцу вярнуліся ў Вільню з Варшавы прадстаўнікі Беларускай Вайсковай Камісіі: старшыня камісіі п. Павал Аляксюк і сябры палкоўнік Канапацкі і Аўсянік.

Увечары ў Цэнт. Беларускай Радзе Віленшчыны й Горадзеншчыны старшыня Беларускай Вайсковай Камісіі п. Павал Аляксюк зрабіў Радзе падбровы даклад аб працы камісіі ў Варшаве і Менску, а палкоўнік Канапацкі паведаміў аб пляне арганізацыі Беларускай арміі.

Быў прачытаны прыказ Галоўнага Камандуючага Поль-скіх войск Яэзпа Пілсудзкага аб арганізацыі Беларускай ар-мії».

...«Палкоўніка Канапацкага, прадстаўленага Беларускай Вайсковай Камісіі, Галоўны Камандуючы Польскіх Войск назначыў Галоўным Камандуючым Беларускай Арміі».

«Месцам фармаваныя беларускага войска назначана места Слонім».

«Дзяля арганізацыі Беларускага Войска Галоўны Камандуючы Польскіх Войск назначыў Беларускую Вайсковую Камісію. У Беларускую Вайсковую Камісію ўваходзяць: п. Павал Аляксюк, пал. Канапацкі, п. Рак-Міхайлоўскі, штабс-ка-пітан Кушэль, пал. Якубоўскі, п. Мурашка, п. Аўсянік, п. Прушынскі і штабс-ка-пітан Якубецкі. Беларускую Вайсковую Камісію арганізуе падкамісію асабовую і падкамісію статут-ную».

Зададынным месцам быцьца Беларускай Вайсковай Камісіі будзе места Менск.

Усе вайсковыя Беларусы, ахвіцёры і салдаты, каторыя хо-чуць перайсыці з польскай у беларускую армію, павінны аў гэтым падаць заяву ў Беларускую Вайсковую Камісію. Часо-ві адрас Беларускай Вайсковай Камісіі: Вільня, вул. Бакшта № 11».

Як былы сябры БВК, магу дадаць да згадане газэтнае ін-фармацыі гэткае:

Дэкрэтам Пілсудзкага ад 22 кастрычніка 1919 г. дазваляла-ся, тымчасам, арганізація два беларускія батальёны, называ-

сяні Сонца кажа: «Я табе, Рыгорка, съя-цила, калі цябе матка раздзіла»; тут: — «Прачыста калыська дзяржыць, дзіця ка-лыхает», — «Дзіцяцка хрэсціц Гасподзь Бог, дзіцяцка хрэсціц Дух Святы». Гэ-так съялаеца ў народзе. Але вось у ягоне першое алавяданье «Мірончыкі хрэсцінных песьнях, што пададзены ў чатырохтомніку, аніводай такой песьні ўзнайдзеш, як і песьня ў запісаныем абраду. Наўжо Шырма за свою шмат-длову дзіцянасць зъбіральцаў, дзіця ка-лыхает».

Ад таго часу творы Мікуліча ўсё час-ці і часцічнай пачалі зъяўляцца ў бабруй-скіх акутавых выданыях і ў часапісе «Маладняк».

На яго зъяўнілі ўвагу. Асабліва ўра-жанье ён стварыў на пісменыкаў, якія гуртаваліся вакол часапісу «Рос-квіт». Рэдактар гэтага часапісу Паўлюк Шукайла напісаў ліст Мікулічу з пра-пановай далучыцца да ягонага згурта-вання — «Літаратурна-мастакай камуны».

Барыс Мікуліч — празаік, навэлісты. Барыс Мікуліч згадзіўся і вышиаў ён нарадзіўся 6-га жніўня 1911 году ў з «Маладняка». У пісменовай заяве, да-сланай у часапіс «Росквіт», ён выказаў свае сымпатыі да новай літаратурнай арганізацыі, а самога лідэра Паўлюка Шукайлу прызнаў сваім літаратурным хросным бацькам.

У 1928 годзе на асабістыя запросіны Барыс Мікуліч прыехаў у Менск на звязд удзельніка «Росквіту». Гэты звязд быў першым і апошнім.

Прафесар Пітуховіч выступіў з дакла-дам аб творчасці Цішкі Гартнага. Пась-ля дакладу на парадку дня стаялі арганізацыйныя пытанні. І тут, як гаворы-ца, пачалася бура пасля зацішша. Баль-шыня сяброў «Літаратурна-мастакай камуны» выступіла супраць ідэялягіч-ных установак «Росквіту». Але гэта бы-ла толькі прычэпка. Ужо загадзі рыхта-ваўся развал «Літаратурной камуны». Ейны сябры Алеся Гародня ўзяў на сябе галоўную ролю ў звяздзе. На звяздзе пры-сунчайлі і сябры «Маладняка». «Малад-няк» у той час быў напоўнены: галоўны літаратурны сілы зі яго вый-шлі разам з кіраўніком арганізацыі Ми-хасём Чаротам. Рэшта была зацікаўле-на ў тым, каб захавацца «Маладняк» і аднавіць быўшыя сябры. Зразумела, што развал іншых літаратурных згуртуван-няў і прыцягненне адтуль у свой бок пісменыкаў адпавідаў іхнім імкнен-ням. Алеся Гародня запоўніў сваімі кале-гамі Аднаго з іншых сябры «Маладняка».

Некта сеў у залі за раяль і зайгра-хуціны марш. Барыс Мікуліч быў вельмі ўсхаляваны, ён гутарыў з Шу-кайлом, спрачаўся з іншымі.

— Не, я ні здрадзім, — казаў ён горача.

— Ня ўдаца разваліць. «Росквіт» вый-дзе з друку.

Барыс Мікуліч застаўся верным. Ён не вярнуўся ў «Маладняк». А калі паз-ней стварыўся Саюз савецкіх пісмен-нікаў БССР і ён стаўся ягонымі сябрамі, якія дзмагаюці прыёмам, як пралагандое, галаслouнае съцверджа-ныя, на самай справе вырашацца да-знесе пітальніне толькі ў аспекте **супольных вытокаў, агульных рысы, братніх упльываў**. Чым болей падобных выснаваў, тым каштоўнейшай лі-чыцца «навуковая» праца.

Ставіць шырока, глыбока і прайдзіва пітальні ёб нацыянальной асаблівасці беларускага песьненага фальклёру — спраўа ў савецкай краіне безнадзейная небяспечная, аб гэтым гаворка ўз्�vнікае толькі, як дзмагаючы прыёмам, як пралагандое, галаслouнае съцверджа-ныя, на самай справе вырашацца да-знесе пітальніне толькі ў аспекте **супольных вытокаў, агульных рысы, братніх упльываў**. Чым болей падобных выснаваў, тым каштоўнейшай лі-чыцца «навуковая» праца.

Выданыя чатырохтомніка Шырмы пайшло па гэтым шляху. Так было, што ёсьць і так будзе пры савецкай уладзе.

Адна песьня ўсё-такі застаецца і на гэледзячыя на ўсе партыйныя намаган-нія, зрабіць яе доказам і сіветкаю парты-тых тэорыяў і ўстановак, яе са-праўдная істота перамагае палітычныя бэр'еры і рамкі і пайстасе перад намі ў сваёй чысліні і харасте. У двух то-мах песьненых запісаў, асабліва, калі мы адкінем хлусьлівыя разважаныні, калі паставім песьню на ўласцівасць пітальні, якія засцяліся з апошнім пісмен-ніем і зусім нія маля вы-датнага песьненага матар'ялу, што знача-на папоўніць цудоўную і багатую скарб-ницу народнай беларускай песьненай творчасці. І гэта — вялікая заслуга на-шага зъбіральника.

М. Куліковіч

(Заканчэнне на 7-ай бачыне)

беларуская вайсковая акцыя не магла даць у гэтых умовах тых вынікаў, на якія спадзявалася беларуское грамадзтва, і ўся яна стала запраўды «перадсмакам» таго «беларускага П'емонту», які меўся пайстасе паводле пляну Пілсудзкага, абычай ажыццяўляліся зъбіральцаў, якія падае савецкую прэса, нельзя даведацца аб тым, што Мікуліч быў на

Памёр Пётра Вярбіцкі

5-га жнівня 1961 году трагічна загініў у аўтамабільнай катастрофе Пётра Вярбіцкі, вэтэран беларускай дывізіі «Беларусь» з 1944-45 гадоў, Французская Чужаземная Легіён з 1945-50 гадоў, сябра Аб'еднання Беларускіх Работнікаў у Францыі ад 1950 да 1956 году і сябра Беларуска-Амерыканскага Задзіночання ў Амэрыцы ад 1956 году да мамэнту сваёй трагічнай смерці.

Жыццёвымі шляхамі нябожчыка — шлях шматлікіх маладых Беларусаў, адварваних акупантамі ад роднага краю, тых, што шукалі больш спрыяльных магчымасцяў змагацца за лепшую долю свайго народу ды не засёль ёх знаходзілі, каго няспрыяльныя аставіны нашага часу, наўсуперак найлінейшым і найбольш шляхотным унутраным пажаданнем, часта змушалі ахвяроўваць свае найлепшыя гады й сілы, а часам і жыццёў за справаў чужых нам і далёкіх, тых, што мягледзячы на ёсё цвёрда верылі ў прысьце лепшага часу і настоімна імкнуліся да свае съвятое мэты.

Пётра Вярбіцкі нарадзіўся 25 жнівня 1919 году ў вёсцы Татаршчына кала Краснага ў Маладечанскім павеце. Пачатковую асвету здабыў у польскай сямігоды, якую дапоўніў самадукцый ў беларускіх вячэрніх школах у 1939-41 гадох.

У часы нямецкай акупацыі Беларусі Пётра Вярбіцкі поўнасцю аддаўся беларускай вызвольнай справе, бяручу ажтыўны ўдзел у арганізацыі беларускай адміністрацый ў мястечках Краснае й Радашкавічы, арганізуячы культурнае жыццё. У 1942 годзе Пётра Вярбіцкі пераехаў у сталіцу Беларусі Менск, дзе ўступіў у арганізацыю тады беларускіх вайсковыя аддзелы.

Не пагадзіўшыся з палітыкай нямецкіх акупацыйных уладаў на Беларусі, Пётра Вярбіцкі ўлетку 1943 году віртаеца на зад у родную вёску, дзе пачынае супрацоўнічаць з беларускім нацыянальнымі партызанамі, за што ў пачатку 1944 году быў арыштаваны немецкім «гестапо» і вывезены ў Німеччыну.

У жнівні 1944 году Пётра Вярбіцкі прыбывае ў Берлін. У той час на Ліхтенштрассе існаваў зборны пункт для беларускіх вайскову. Тут пазней была заранізаваная беларуская ахвіцірская школа, у якую ўступае ў Пётра Вярбіцкі. У лютым 1945 году Пётра Вярбіцкі пераходзіць у беларускую дывізію «Беларусь». 30 красавіка 1945 году дывізія «Беларусь» пераходзіць на бок амерыканскай арміі.

Пасля пераходу на бок заходніх альянтаў частка жаўнераў дывізіі «Беларусь» падпадае ў Францыю, у іхнім ліку і Пётра Вярбіцкі. Там, ратуючыся ад прымусовай эвакуацыі ў Савецкі Саюз, у верасні 1945 году Пётра Вярбіцкі ўступае ў Французскі Чужаземны Легіён, і накіроўваецца на вайсковую службу спачатку ў Афрыцы, а пасля ў далёкі Індакітай. Пасля пляцігадовай службы пад французкімі сцягамі Пётра Вярбіцкі вітаецца ў Францыю і пасяляецца ў Парыжы. Тут ён адразу далуеца да беларускага арганізацыйнага жыцця, становіцца дзеільнім сябрам Аб'еднання Беларускіх Работнікаў у Францыі, бяра актыўны ўдзел у нацыянальной працы беларускай калёніі Парыжу.

23 травеня 1956 году Пётра Вярбіцкі пераездае ў Задзіночаныя Штаты Амерыкі і пасяляецца ў горадзе Ветэрло, штат Айова, і ўладжваеца на працу ў санітарным аддзеле вялікай мясной фабрыкі гораду. Пасля 12 год вайсковай службы пад рознымі сцягамі — савецкім, беларускім і французкім, з якіх нябожчык толькі часы дывізіі «Беларусь» прыгадваў з прыемнасцю, — толькі тут, у Амэрыцы, ён пачаў наўрэшце больш-менш нармалынае жыццё. Адарваны ад беларускіх асяродкаў, ён аднавітраў цесную сувязь з беларускім жыццём на эміграцыі праз газету «Бацькаўшчына», перапіску з Беларуссіяй Кліўленд, Канады і Парыжу, ды штодзённымі гутаркамі з братам Аўгустам. Беларуская народная песень ды музыка — сільваў Пётра і іграў на мандоліне памястэрску — падтрымлівала ягону духовую сувязь з Беларуссіяй, з прыгастствам родных палёў і лясоў.

Мроў жыццёвікі было падарожжа ў беларускіх цэнтраў Задзіночаных Штатаў Амерыкі і Канады ды наявізанне кантактаў з Беларусамі гэтых цэнтраў, асабліва з Беларусамі Кліўленду. Лёс, аднак, хаше інакі. 5 жнівня Пётра Вярбіцкі адвозіў аўтам на аэрадром у



да сыноў толькі ў студзені 1958 году, пасля адбыцця высылкі ў Сібіры і 13 год празьвыдання ў Польшчу. Макія Пятара Вярбіцкага ўжо ня была ў жывых; яна трагічна згінула з рук савецкіх партызан на 1944 годзе на Беларусі.

Хоць у горадзе Ветэрло амаль зусім німа Беларусаў, на пахавальную Багаслужбы прыйшло звыш 300 асоб: прадстаўнікоў гарадской управы, прафсаюзу работнікаў ягонай фабрыкі ды шмат асабістых сяброў нябожчыка. На вечыны супачын труну з целам нябожчыка, пакрыты кветкамі й вянкамі, прапавілі ягоныя блізкія й знамёныя вялікай пахавальнай працэсіі.

Няхай яму будзе лёгкай амерыканская сям'я!

СВЯТКАВАННЫЕ СЛУЦКАТА ПАУСТАНЧЫНІ Ў МАНЧЭСТЭРЫ (АНГЕЛЬШЧЫНА)

3-га сьнежніка 1961 году аддзел згуртавання Беларусаў Вялікабрытаніі ў Манчэстэрскіх аздымаў 41-ыя ўгодкі Слуцкага Паўстанчыні.

А гадзіне 12.30 у Казачай царкве, пасля Божай службы, айцец прат. З. Палкоў (Казак) адслужыў паніхіду за Змагароў Слуцкага Паўстанчыні, а пасля сказаў вельмі добрае казанье, прысьвеченое святкаванню.

Змагар-працаўнік

Завяртанскія малпы...

(Заканчэнне з 7-ай бачыны)

Ой, падтрымай мяне, маці, бо я паваліся. Проста не праграма, а выбух Кракатау, або якесельле ў Піцісабачым заўлуку, «як геніяльна зауважыў Мікіта Сиргееўі». І дужа, ах, надзвычай, спадабаліся мне ў ёй разважаньні аб камуністычнае маралі. Запрауды, калі да новае праграмы Хрушчоў у часе свае праграмы на Асамбліе Задзіночаных Наций ў Нью-Ёрку, сікіну, з прычыны браку рачавых доказаў, з свае нагі чаравікі ды пачаў ім грукаці па стале на падэху ўсяму свету, дык пры наяве новае праграмы ён сілішча сябе ніжэйшую частку свайго буржуйскага гарнітуру, пашытага італійскім краўцом, а потым ужо прадманструе ўсяму людству самбытную эмблему камунізма.

Бачылі мы — колішнія савецкія грамадзяне — і самую «дэмакратычную» у сявеце «Сталінскую канстытуцыю», ахвярам якое цяпер бальшавікі ставяць у Москве помнік. Бачылі мы і самы «мудры» у сявеце «Кароткі курс гісторыі партыі», з якога, паводле рэкамэндацыі та-

Зь беларускага жыцця

ДЕНЬ ГЕРОЯЎ У НЮ-ЁРКУ

3-га сьнежніка ў залі Беларускага Грамадзкага Цэнтра ў Брукліне адбылася ўстанаванне 41-х угодкаў Слуцкага Паўстанчыні й паміці Герояў Беларусі. Святкаванне было наладжанае ўправаю Задзіночання Беларускіх Вэтэраў на Нью-Ёрку.

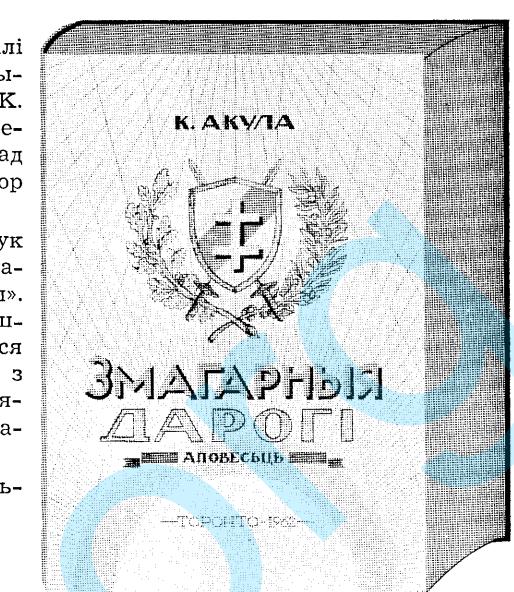
Урачыстасць пачалася съв. Літургія і Паніхідай, адслужанымі Яго Высокапісцамі Архіпіскапам БАПЦ Васілем у суслужэнні духавенства ў катэдральным саборы съв. Кірылы Тураўскага. У сваім казаніні Уладзімір Васіль гаварыў пра вялікую сілу вызвольных ідэй беларускага народа; пра бясцэнныя духовыя вартасці сіноў Беларусі, што жыццёў свае аддалі на аўтары свабоды; пра бязмежнасць хрысціянскай любові, калі паміре адзін, каб даць матчысмасьць лепшага жыцця; пра ўпорыстасць беларускага дзяржаўна-вызвольнага змагання й ягону далейшую наўхільднасць; пра Адамовіч звярніні асадліўшы свае адзінку, каб дасць матчысмасьць лепшага жыцця; пра ўпорыстасць беларускага падарыўшы свае адзінку, каб дасць матчысмасьць лепшага жыцця.

Далей быў дэкламаці. Др. Раіса Жук прадэкламавала прыгожа і згодна з настроем верш Ларысы Геніушы «Дзяды». Вучань беларускіх школы Язэп Штушка прадокламаваў бадзёра верш Міхася Кавалы «Мая малітва». Другі вучань з той-же школы, Я. Кухарчык, прадкламаваў верш Янкі Купалы «Свайму народу».

На заканчэнне ўсе ўзделынікі праспівалі беларускі нацыянальны гімн.

УВАГА!

У найбліжэйшых тыднях выйдзе ў свет цікавая й цінная книга Констанціна Акулы.



Затрымаўся дакладчык на цяперашній міжнароднай сітуацыі й становішчы беларускай эміграцыі ў гэтым сітуаціі.

Сымбалічны сэпіс герояў, што аддалі жыццёў за волю Бацькаўшчыны, прачытаў спадар Ганко — старшыня ЗВБ. Урачыстасць настрыжыла павялічылі гукі жалобнага маршу «Сілі пад курганам герояў», які праспіываў хор піаруніцтвам спадарыні Мігай.

Далей быў дэкламаці. Др. Раіса Жук прадэкламавала прыгожа і згодна з настроем верш Ларысы Геніушы «Дзяды». Вучань беларускіх школы Язэп Штушка прадокламаваў бадзёра верш Міхася Кавалы «Мая малітва». Другі вучань з той-же школы, Я. Кухарчык, прадкламаваў верш Янкі Купалы «Свайму народу».

В.

У БЕЛАРУСКІМ ІНСТИТУЦЕ НАВУКІ І МАСТАЦТВА

28 кастрычніка на зборцы Інстытуту рэзэрвэтчыцтва чытуаў ген. Ф. Кушаль аб «Польскай фэдэрациі на палітыцы ў 1919-20 гадох». Дакладчык праанализаваў тагачасную палітыку й пагляды на Беларусь, асабліва затрымаўшыся на дзеянасці Я. Пілсудзкага.

Пасля, даўгатрывалая гострая й цікавая дыскусія значна дапоўніла рэзэрвэтчыцтва.

*

11-га лістапада абылася чародная зборка слоўніка ў БІНІМ-у. Абміркоўваліся некаторыя праблемы ўкладання ангельска-беларускага слоўніка. Працавалі зробленыя падсумаваныя працэсы. За 18 месяцаў працы, сікрамі сэкцыі апрацавана 52 000 картак ангельска-беларускага слоўніка, што складае крэху болей за дзве траціны заплінаванага слоўніка. Пачатое канчаткова рэдагаванне картак і падрыхтоўкі слоўніка друку.

Раўналегла з галоўным, вялікім ангельска-беларускім слоўнікам, у сэкцыі апрацоўвающих «скарочаны ангельска-беларускі слоўнік» разам із скарочаным курсам наўчання беларускіх мовы для англоўных студэнтаў.

На зборцы быў амбэркаваны й прынятая інструкцыя для ўкладання француз-беларускага слоўніка. Укладанне француз-беларускага слоўніка пачатое. Француз-беларускага слоўніка ўжо пачатае. Француз-беларускі слоўнік заплінаваны на 65-75 тысячай словам, а праца разычанная на трох гадах. Над ўкладаннем картатэкі француз-беларускага слоўніка падрыхтоўкі амбэркаваны на 20 асобаў.

Апрача ўкладання замежных слоўнікаў, стонікавай сэкцыі БІНІМ-у пачатое ўкладанне беларускіх краёвых слоўнікаў. Некаторыя сібры Сэкціі, маючы багаты матарыял, яшчэ з Бацькаўшчыны, неўзабаве закончылі апрацоўваць слоўнікі некаторых раёнаў падночынне Беларусі.

АД АДМИНІСТРАЦЫІ «БАЦЬКАЎШЧЫНЫ»

У сувязі з пагоршаннем фінансавага палажэння высыланьне газеты на шырокім супрацоўнікам лётніцкай поштай, нажаль, мусім спыніць. Пачынаючы ад гэтага нумару, газета будзе высыланца напым падразнікам звичайнай поштой.

Адміністрацыя «Бацькаўшчыны»

Эттым прыгадваецца нашым падпішчыкам, як і тым, што атрымоўваюць газету беспасярэдна з Мюнхену, так і тым, што яе атрымоўваюць прац наших прадстаўнікоў, неадкладна ўрегулюваць падпіску папярэдніга году й аплатіць яе за біягучы 1962 год, пераказаючы грошы нашым прадстаўнікам у адпаведных краінах або беспасярэдна на банкаве конто «Б-ны». У іншым выпадку Адміністрацыя ў паразуменні з сваімі прадстаўнікамі будзе змушаная ўстрымляць далейшую высылку газеты.

Ад платы падпіскі